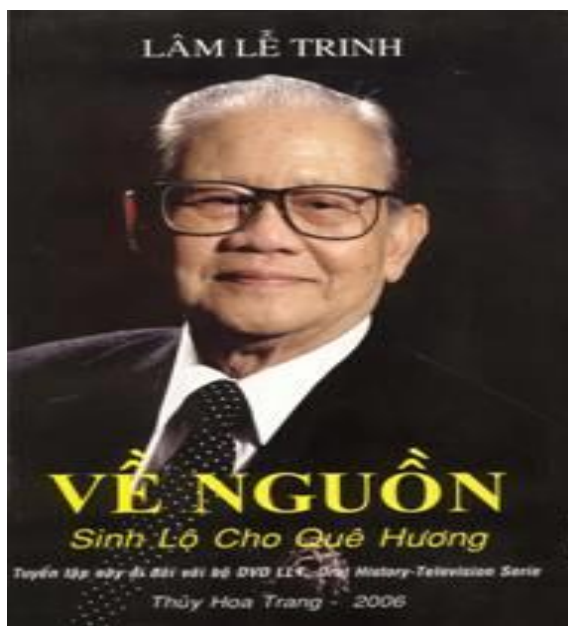


LÂM LỄ TRINH – NGƯỜI KHƠI NGUỒN LỊCH SỬ

Bài viết nhân dịp tác giả “Về Nguồn” ra mắt sách tại San Jose.

Giao Chỉ – San Jose 2006



Chúng tôi mới có dịp gặp giáo sư Nguyễn Xuân Vinh, nghe ông nói rằng, hình như có tác phẩm mà chưa ra mắt ở San Jose thì coi như chưa hoàn tất. Đây là thủ đô của khách hàng văn học nghệ thuật. Vinh dự thay cho Bắc California.

Thật vậy trong thời gian gần đây, San Jose nở hoa văn nghệ với hàng trăm show ca hát và đồng thời tuần nào cũng có buổi ra mắt sách. Bây giờ đến lượt luật sư Lâm Lễ Trinh đem cuốn Về Nguồn đến San Jose tại VIVO vào chiều thứ Bảy 9 tháng 9-2006.

Chúng ta có thể gọi tác giả là luật sư vì tước vị khoa bảng được ông giữ mãi một đời. Nhưng vẫn có thể gọi là ông bộ trưởng, ông đại sứ, giáo sư, hay ông chủ nhiệm hoặc ông cố vấn. Đây là con người đã có nhiều chức tước và học vị.

Đặc biệt năm nay đã 83 tuổi, sinh quán Cần Thơ, nhưng tác giả lại có thêm một nghề mới rất thú vị. Phóng viên cao niên nhất đã đi nhiều nơi để phỏng vấn các nhân vật của đất nước quê hương. Những bài viết rất phong phú của ông đã đăng trên các báo giấy, báo điện và trên mạng lưới toàn cầu từ nhiều năm qua. Bây giờ tác giả gom lại thành tuyển tập hơn 700 trang và đặt tựa “Về Nguồn,” coi như mở một “Sinh lộ cho quê hương.”

Song song với một tuyển tập phỏng vấn và bình luận đồ xộ, tác giả còn kèm theo một bộ DVD phỏng vấn thu hình các nhân vật được gọi là Oral History Television. Xin tạm dịch là “Tài liệu phỏng vấn lịch sử qua truyền hình.”

Tuyển tập Về Nguồn gồm có hai phần. Phần 1, viết về Việt Nam và phần hai viết về Hoa Kỳ. Riêng chuyện Việt Nam dài dòng chia làm 5 chương.

Chương số 1 lý thú nhất có 31 bài. Phần lớn phỏng vấn và đọc hồi ký của các nhân vật.

Từ chương 2 đến chương 5 là các bài bình luận được xếp theo các đề tài liên quan: Dân chủ nhân quyền (chương 2). Tuổi trẻ – cộng đồng – giáo dục (chương 3). Tôn giáo – văn hóa (chương 4) và truyền thông (chương 5).

Một số bài trong tuyển tập là các bài viết để đăng báo nhưng cũng có một số bài tác giả soạn diễn văn, nói chuyện trong các hội trường và sau đó có thể đã sửa chữa để in lại. Các bài đăng báo, ở dòng cuối cùng thường có ghi một địa chỉ rất thơ mộng được coi là nơi tác giả đã hoàn thành tác phẩm: Thủy Hoa Trang.

Có thể đây là địa chỉ của nhà phóng viên cao niên hay nhà viết bình luận hết sức chịu khó sáng tác của thị xã Huntington Beach.

Mặc dù tôi đã có dịp đọc các bài báo của Lâm Tiên Sinh trong nhiều năm qua nhưng nay xem lại vẫn thấy thú vị và lôi cuốn.

Điều quan trọng hơn hết là lòng khâm phục về sức là việc phi thường của tác giả. Cá nhân tôi, trong lúc suy nghĩ riêng tư vẫn tự coi như mình đã chịu khó đọc và viết khá nhiều dù đã về già. Nhưng bây giờ xem lại vẫn còn đứng đằng sau vị niên trưởng 83 tuổi vàng. Luật sư Lâm Lễ Trinh đã ở tuổi 65 vào thừa 18 năm về trước. Qua 18 năm hưu trí của ông đã sáng tác bằng cả một đời người bình thường. Cứ cái đà này, chúng ta có nhà phóng viên 100 tuổi như chơi. Chỉ tiếc rằng, lúc đó có thể đã hết người cho Lâm Tiên Sinh hỏi chuyện.

Như chúng tôi đã đề cập đến, chương 1 của cuốn sách đã quyển rũ những con mọt sách đam mê tìm hiểu về lịch sử Việt Nam cận đại.

Phần lớn giới cao niên, nửa đường đứt gánh qua đất nước người, lúc tửu hậu trà dư, khi chiều xuống đêm về, đều vẫn băn khoăn tự hỏi biết bao điều về chuyện quá khứ bỏ lại quê nhà. Từ Duy Tân đến Bảo Đại. Hồ Chí Minh đến Ngô Đình Diệm. Chuyện Pháp đi rồi Mỹ đến. Từ Geneve đến Paris. Chuyện ông Thiệu, ông Kỳ trong Nam. Chuyện Hoàng Văn Hoan và Lê Duẩn ngoài Bắc. Chuyện bà Bình của bên kia và chuyện cụ Lắm ở bên này. Chuyện nghị hội thương thuyết hòa bình năm 73 dẫn đến tan hàng mất nước năm 75. Chuyện các ông tướng của một thời vinh quang và một thời đau thương gầy sủng.

Với tư cách là thân hữu cao niên của các nhân vật lưng lẩy một thời lãnh đạo, nhà phóng viên ngoài bát tuần của chúng ta đi khắp nơi để phỏng vấn mọi người.

Nói chuyện với mỗi nhân vật là tác giả đã dày công nghiên cứu, sưu tầm chu đáo trước khi đặt câu hỏi.

Viết về vua Duy Tân sau khi đã nghiên cứu và biên soạn công phu, ông phải gặp bằng được hoàng tử Vĩnh San Bảo Ngọc là trưởng nam của nhà vua. Hoàng tử là người đã sống gần vua cha vào những ngày tháng cuối tại đảo Reunion. Chuyện bay lịch sử gầy cánh của nhà vua cách mạng có thể đã thay đổi vận mạng dân tộc.

Viết về những ngày đầu của thủ tướng Ngô Đình Diệm, tác giả đã gặp Nhị Lang tức Thái Lân. Ông là người đã trực tiếp dùng súng lục uy hiếp tướng Nguyễn Văn Võ tại Dinh Độc Lập và hành động này làm thay đổi cuộc điện trong cuộc

tranh chấp giữa thủ tướng Ngô Đình Diệm và quốc trưởng Bảo Đại. Từ sau biến cố này, cuộc trưng cầu dân ý được tổ chức.

Là bộ trưởng bộ nội vụ của Đệ Nhất Cộng Hòa, ông là người am hiểu tường tận để viết về hai anh em ông Diệm, Nhu và các cuộc đảo chính từ tướng Nguyễn Chánh Thi đến tướng Dương Văn Minh.

Những bài phỏng vấn độc đáo của tác giả nói chuyện với ngoại trưởng Nguyễn Văn Lắm, phó thủ tướng Nguyễn Lưu Viên và đại tướng Cao Văn Viên là những tài liệu rất đáng lưu ý và có giá trị lịch sử.

Cá nhân chúng tôi đã có dịp nói chuyện với niên trưởng Cao Văn Viên trong mấy năm qua nhưng luôn luôn ông dè dặt khi được nhắc đến những vấn đề trong thời kỳ chiến tranh. Nhưng đối với luật sư Lâm Lễ Trinh, đại tướng đã nói nhiều hơn là chúng tôi trông đợi.

Tác giả là người có sở học của nền văn hóa Tây phương, thông thạo Pháp và Anh văn nên đã tham khảo nhiều tài liệu ngoại ngữ. Ông lại chịu khó đọc cả các sách xuất bản từ phe cộng sản để tìm hiểu. Chúng tôi nghĩ rằng ông không hề bỏ qua bất cứ một cuốn hồi ký của các nhân vật Quốc Cộng, Việt Nam, Hoa Kỳ, Pháp liên quan đến chiến tranh Việt Nam.

Đồng thời với sự quen biết từ trước và với tư cách một nhân vật ngoại giao cao niên, đã nhiều năm làm đại sứ Việt Nam Cộng Hòa tại Trung Đông và Âu Châu, tác giả dễ dàng nói chuyện với tất cả mọi người. Danh sách các nhân vật phải kể thành một trang dài như tướng Vĩnh Lộc, Ngô Quang Trưởng, Trần Thiện Khiêm, Nguyễn Khánh. Các chính khách như Quách Tòng Đức, Trần Trung Dung và ngay cả cựu tổng thống Nguyễn Văn Thiệu lúc còn sinh tiền.

Phần lớn các bài viết của tác giả đôn hậu, khách quan với lời văn trong sáng và trôi chảy dễ dàng. Đôi khi cũng có một vài chỗ nhận xét cay đắng về nhân vật hay sự kiện, tuy nhiên tác giả cũng có vẻ đã lưu ý và tự giới hạn.

Trong một bài báo ngắn, rất tiếc chúng tôi không thể trình bày dài hơn được về 700 trang sách của tác phẩm Về Nguồn. Dược sĩ Bảy ở San Jose là người quen biết cả hai tác giả cao niên Huỳnh Văn Lang (Trà Vinh) và Lâm Lễ Trinh (Cần Thơ) đã nói với chúng tôi về hai cây viết chính trị miền Nam. Ông Lang thì viết như kể chuyện. Nghĩ sao thì viết như vậy. Cứ thẳng tuộc như viện Hồi Đoái đời tiền. Ông Trinh thì ăn nói, viết lách theo kiểu nhà ngoại giao gốc luật. Nói đâu là có tra cứu, dẫn chứng và cố giữ phong thái lịch sự.

Cụ Lang thì vẫn ngang như ở Cầu Ngang, Trà Vinh thuở trước. Còn cụ Trinh thì xuất thân dân Cần Thơ, gạo trắng nước trong, từ bến Ninh Kiều ngày nay lên ở Thủy Hoa Trang nên vẫn mang cốt cách nhà ngoại giao. Ngày xưa Lâm Tiên Sinh đã làm đại sứ Việt Nam Cộng Hòa tại hai xứ Iran – Iraq. Bây giờ nhớ lại chắc còn nhiều kỷ niệm.

Với vai trò phóng viên cao niên, tiên sinh vẫn còn hăng hái xông pha trường văn trận bút, còn hứa hẹn sẽ có thiên sử ca bằng truyền hình tiết lộ nhiều tin độc đáo nhưng lại phải chờ cho đến khi các đối tượng ra đi. Như vậy, quý ngài bất khán giả phải chờ đợi đến bao giờ?

Sau cùng, mặc dù hiện là niên trưởng của các niên trưởng, ông vẫn đóng vai phóng viên tiên tuyến rất trẻ trung, quyến rũ. Hình bìa của tác phẩm là chân dung

tác giả. Trông bác Trinh của chúng ta rất quyến rũ ở tuổi ngoại bát tuần. Khi viết đến hòa đàm Ba Lê, tác giả vẫn còn nhắc đến mùi nước hoa Chanel #5 của bà ngoại trưởng Mặt Trận Giải Phóng Miền Nam Nguyễn Thị Bình. Xem ra, tâm hồn phóng viên vẫn còn đầy ắp lửa thanh xuân.

Trộm nghĩ rằng, phóng viên đại ca có lẽ nên được giới thiệu để gặp nữ phóng viên số một của truyền thông Hoa Kỳ. Người chỉ chuyên đi hỏi chuyện các nhà lãnh đạo nổi tiếng thế giới. Người đẹp mắt xanh tóc vàng. Đó là Barbara Walters. Nàng chỉ dùng nước hoa Celine Dion thơm ngát tình già.

Với niềm vui đọc sách của tiên sinh Lâm Lễ Trinh, xin giới thiệu với quý vị người khách viễn phương sẽ đến San Jose vào ngày 9 tháng 9-2006. Ông đem theo tác phẩm Về Nguồn và một tinh thần rất trẻ trung đầy lạc quan cho tương lai đất nước, bởi vì trong tay ông đã có sẵn “Một sinh lộ cho quê hương.”

Giao Chỉ – San Jose 2006

Nguồn: http://anhduong.net/LinhTinh/Sept06/Lam_Le_T Trinh_ramatsach.htm

www.vietnamvanhien.net